श्री

नारायणवर्माचें

कानडी व मराठी भाषांतर.

करणार

भीमराव रंगराव जालीहाळ.

(शिवस्तुतिप्रबोधिका; वायुस्तुत्यादर्श; रत्नसमुच्चय;
यांचे कर्ते.)

हरिरेव परो हरिरेव गुरुः ।
हरिरेव जगत्पितृमातृगतिः ॥

हरी भिकाजी सामंत
यांणी आपल्या 'बेळगांव समाचार' छापखान्यांत छापिलें.
बेळगांव

१९२४.

श्री

नारायणवर्मद मराठी हांगु

कन्नड भाषांतर.

माडिदवरु

भीमराव रंगराव जालीहाळ.

(शिवस्तुतिप्रबोधिका; वायुस्तुत्यादर्श; रत्नसमुच्चय इउगळ कर्तरु.)

कुरु भुंक्ष्व च कर्म निजं नियतं ।
हरिपादविनम्रधिया सततम् ॥
हरिरेव परो हरिरेव गुरु ।
हरिरेव जगत्पितृमातृगतिः ॥

द्वादशस्तोत्रे त्रितियाध्याये:

बेळगांव

१९२४.

डोळ्यांच्या आड येऊन पापाचें हरण करावे; ग्रह, केतू, वगैरेपासून होणाऱ्या भयाचें नाश तुझें **नांव**, **रूप** व **अस्त्र** यांच्या योगानें व्हावें; सर्व कृछ्रापासून **गरुडानें** व **विष्वक्शेनानें** रक्षण करावें; **श्रीहरिचें नाम**, **रूप**, **वाहन** आणि **आयुध** यांणीं सर्व अपराधांपासून रक्षण करावें; बुद्धि, मन वगैरेचें रक्षण **मुख्य पार्षदानीं** करावें. सर्व उपद्रवांचा नाश **सत्यरूपी भगवंतानें** करावे; **हरीनें** सर्वत्र रक्षण करावे; आंत, बाहेर, खालीं, वर वगैरे सर्व बाजूनें **नारासिंहानें** रक्षण करावे.

हें **नारायणवर्म** तूं धारण केल्यास, हे **इंद्रा**, दैत्य समूहास तूं सहज जिंकशील.

४. याबद्दल एक गोष्ट घडलेलीही सांगण्यांत आली आहे. ती अशी:—

पूर्वीं **कौशिक** नांवाच्या ब्राह्मणानें ही **विद्या** धारण केली होती. तो पुढें **मरुधन्व** देशांत मरण पावला. त्याच सुमारास गंधर्वश्रेष्ठ **चित्ररथ** आपल्या स्त्रियांसह विमानांत बसून **कौशिक** मरण पावला होता त्या जागेच्या वरती आला. तेव्हां मरण पावलेल्या **कौशिकाच्या** अस्थींना ओलांडल्यामुळें स्त्रियांसह व विमानासह **चित्ररथ** उलटा होऊन खालीं पडला. तेथें **वालिखिल्य** होते. ह्या अस्थीं सरस्वती नदींत टाकिल्यास व स्नान केल्यास तूं मुक्त होशील ह्मणून त्यांनीं **चित्ररथास** कळविले. त्याप्रमाणें त्यानें केलें; आणि तो सुखानें आपल्या घरीं निघून गेला.

५. या **वर्माची** फलश्रुति अशी सांगितली आ[illegible] कीं:—

हे **वर्म** धारण करणारा ज्याला ज्याला पाहील व स्पर्श करील तो तो भयापासून मुक्त होईल; राजा, चोर, वगैरेंकडून भीति होणार नाहीं; हें **वर्म** जो ऐकतो व आदरानें धारण करतो त्यास **भूतें** वंदन करतील.

६. विशेष नाम वगैरेच्या खुलाशाकरितां लगत एक **शब्दकोशही** लहानसा जोडला आहे.

७. या कामीं श्रीयुत **गणेश विष्णु चिपळूणकर** आणि मंडळी भोरकर, यांनीं छापलेले **श्रीमद्भागवत** या ग्रंथाचें सुरस मराठी भाषांतर व श्रीयुत **रघुनाथ भास्कर गोडबोले** यांचा **श्रीभारतवर्षीय प्राचीन ऐतिहासिक कोश** यांची फार मदत आह्मांस झाली याबद्दल आह्मीं यांचें फार आभारी आहोत.

८. **बेळगांव** येथील **बेळगांव समाचार** छापखान्यांत शके १८०१ सालीं छापलेली पोथीची एक प्रत, आमच्या संग्रहीं असलेली फारच जुनी हस्तलिखित एक प्रत व श्री० **गणपत कृष्णाजीच्या** छापखान्यांत शके १७९० सालीं छापलेली **श्रीमद्भागवत** पोथी या तिन्हीचा उपयोग करून यथामति हल्लींचा मूळ ग्रंथ तयार केला आहे.

९. **श्रीनारायणवर्माची** रचना बहुतेक **श्रीरामरक्षा, श्रीविष्णुपंजर**, यांच्या प्रमाणेंच झाली आहे ह्मणण्यास हरकत दिसत नाहीं.

भीमराव रंगराव जालीहाळ.

प्रस्तावना (मराठी.)

१ वैष्णव लोकांमध्यें दर शुक्रवारीं सायंकाळीं व आश्वीन मासांतील नवरात्रीच्या उत्सवामध्यें प्रत्येक दिवशीं **श्री नारायणवर्म** व **श्री लक्ष्मीहृदय** यांचे पारायण करण्याची वहिवाट आहे. प्रथमतः **श्रीनारायणवर्म**, नंतर **श्री लक्ष्मीहृदय**, आणि पुनः **श्री नारायणवर्म** अशा पाठाला एक पारायण ह्मणतात. नवरात्रांत हें पारायण एकोत्तरवारवृध्या ह्मणजे प्रथम दिवशीं एकदा, दुसऱ्या दिवशीं दोनदा, तिसऱ्या दिवशीं तीनदा असें दररोज पारायणाचा पाठ वाढवीत नवव्या दिवशीं नौदा ह्मणतात.

२. आपण काय वाचतो किंवा पाठ ह्मणतो त्याचा अर्थ समजून ह्मणण्यांत किंवा वाचण्यांत विशेष आहे हें स्पष्ट करून सांगण्याची जरूरी नाहीं. ह्या विशेषत्वासाठींच हा आमचा अल्प प्रयत्न आहे. ह्याचा उपयोग व्हावा तसा झाला ह्मणजे आमच्या श्रमाचें सार्थक झालें. ज्यांना संस्कृत भाषा समजत नाहीं अशासाठींच हा प्रयत्न आहे.

३. ह्या **श्री नारायणवर्मा**बद्दलची कथा अशी आहे कीं:—

एकदा देवसभेंत देवगुरु **ब्रहस्पत्याचार्यां**चा अपमान स्वतः **इंद्रानें** केला. पुढें **इंद्रास** पश्चाताप झाला. **ब्रहस्पती**कडे जाऊन त्याचें चरण घट्ट धरून घडलेल्या अपराधाची क्षमा मागावी ह्मणून **इंद्रानें** ठरविलें. पण **गुरूचा** पत्ता त्याला मिळेना.

ही हकीकत दैत्यांना कळली. तेव्हां त्यांनीं आपला गुरु **शुक्राचार्य** यांच्या अनुमतीनें देवांवर चढाई करून जाऊन त्यांचा पराभव केला. तेव्हां **इंद्रासह** सर्व देव **ब्रह्मदेवास** शरण गेले. **ब्रह्मदेवानें** देवांस सांगितलें कीं, **त्वष्ट्या**चा पुत्र जो **विश्वरूप** त्याचा आश्रय करा ह्मणजे तुमचें कार्य होईल.

त्याप्रमाणें देव **विश्वरूपाकडे** गेले. त्याची त्यांनीं फार स्तुति केली. संतुष्ट होऊन **विश्वरूपानें** देवांचे पौरोहित्य स्वीकारलें. त्यानें या **वैष्णवी विद्ये (श्री नारायणवर्मा)** च्या प्रभावानें इंद्राकडून दैत्यांचा पराभव करविला विश्वरूपानें त्यावेळीं ही **वैष्णवी विद्या इंद्रास** सांगितली. या **श्री नारायणवर्मा**चा थोडक्यांत सार खालीं दिला आहे.

ज्याला **आठ गूण** आणि आठ हात आहेत अशा **हरिनें** माझें रक्षण करावें.

उदकामध्यें **मत्स्यानें** माझें रक्षण करावें; जमीनीवर **वामनानें;** आकाशांत **त्रिविक्रमानें;** दुर्ग, आरण्य, युद्ध यामध्यें **नारसिंहानें;** मार्गामध्यें **वराहानें;** पर्वतावर **परशुरामानें;** प्रवासामध्यें **रामानें;** धर्मदोषांपासून **नारायणानें;** लोकनिंदेपासून **नरानें;** योगभ्रष्टतेपासून **दत्तात्रयानें;** कर्मबंधापासून **कपिलानें;** कामवासनेंपासून **सनत्कुमारानें;** देवांच्या अवज्ञेपासून **हयग्रीवानें;** देवपूजेंतील दोषापासून **नारदानें;** नरकापासून **कूर्मानें;** कुपथ्यापासून **धन्वंतरीनें;** थंडी, ऊष्ण अशा द्वंद्वभयापासून **ऋषभानें;** लोकांच्या अपवादापासून **यज्ञानें;** जनापासून होणाऱ्या उपद्रवापासून **बलरामानें;** सर्पादिक प्राण्यापासून **शेषानें;** अज्ञानापासून **वेदव्यासानें;** पाखंडी लोकांपासून वगैरे **बुद्धानें;** कलियुगापासून **कल्कीनें;** पहाटेस **केशवानें;** नंतर **गोविंदानें;** नंतर **नारायणानें;** दुपारीं **विष्णूनें;** अपराण्हकालीं **मधुसूदनानें;** सायंकालीं **माधवानें;** अर्ध्या रात्रींत **हृषीकेशानें;** नंतर **पद्मनाभानें;** नंतर **ईशानें;** अरुणोदयाच्यावेळीं **जनार्दनानें;** सकाळच्या संधिकालीं **दामोदरानें;** आणि प्रातःकालीं **कालरूपी विष्णूनें** रक्षण करावें.

चक्रानें आमच्या शत्रुसैन्यास जाळावें; **गदेनें कूष्मांड** वगैरे शत्रूंचें पीठ करून टाकावे; **पांचजन्यशंखानें यातुधान** वगैरे यांना पळवून लावावें; **खड्गानें** शत्रुसैन्याला कापावें; **शतचंद्र** नांवाच्या ढालानें

श्री

नारायणवर्माचे कानडी व
मराठी भाषांतर.

करणार

भीमराव रंगराव जालीहाळ.

(शिवस्तुतिप्रबोधिका; वायुस्तुत्यादर्श; रत्नसमुच्चय; यांचे कर्ते.)

नारायणपरं ब्रम्ह नारायणपरं तपः ॥
नारायणपरं चेदं सर्वं नारायणात्मकम् ॥

भीष्मस्तवराजः

बेळगांव

१९२४

कन्नड प्रस्तावनेयु.

१. वैष्णव जनरल्ली दर शुक्रवार सायंकालक्के हांगु आश्वीनमासदल्ली नवरात्रीय उत्सवदोळगे प्रतिदिनदल्ली **श्रीनारायणवर्म** व **श्रीलक्ष्मी-हृदय** इउगळ पारायण माडुव संप्रदायवदे. प्रथमतः **श्रीनारायणवर्म** नंतरा **श्रीलक्ष्मीहृदय** आनंतरा पुनः **श्रीनारायणवर्म** ई प्रकार पठन माडोदु पारायण अनक्षिकोळ्ळल्पडुत्तदे.

नवरात्रीयल्ली ई पारायणउ एकोत्तरवारवृध्या अंद्रे मोदलने दिवस वंदु आवर्ति, यरडने दिवस यरडु आवर्ति ई प्रकार दिनालु पारायणद क्रमवंनु बेळसिकोता वंभत्तने दिवस वंभत्तु आवर्ति अंनुव पद्धति अदे.

२. नाऊ येनु अन्नुत्तेवे अथवा पारायण माडुत्तेवे अदर अर्थ तिळकोंडु अंबुवदरल्ली विशेष महत्व अदे यंबुवदु हेळबेकु हींगेनु इल्ला. ई कारणदिंद ई प्रकार अर्थ माडुव अल्प प्रयत्न वदे. ई प्रकार प्रयत्न माडि बरद ग्रंथ जनरिगे उपयोगवादरे माडिद श्रमद सार्थक्य वाइतेंदु नानु तिळीतेने. दारिगे संस्कृत अवगत इल्ला अंथ जनरदाशिंदा ई प्रयत्न माडिद्ददे.

३ ई **श्रीनारायणवर्मद** संबंधि कथा ई प्रकारवागि हेळल्पट्टदेः—

वंदानोंदु व्याळ्या देवेंद्र सभेयल्ली देवतेगळ गुरु **ब्रहस्पत्याच्यार्य** इवर अपमान स्वतः देवेंद्रनिंदा माडल्पट्टितु. केलउ कालद नंतरा देवेंद्रनिगे तानु माडिद कर्मद पश्चात्ताप आगि तन्न गुरुगळाद **ब्रहस्पत्याच्यार्यर** कडिगे होगि तंनिंदा आद अपराधद्दसिंदा आवर पाद घट्टि आगि हिडकोंडु तनगे क्षमा माडबेकेंदु अवरिगे बेडिकोळ्ळ-बेकेंदु निश्चयसि अवर शोध नानाप्रकारदिंद माडिदनु. आदरु अवनिगे अवर शोध हत्तालिल्ला. ई संगतीयु अवन वैरिगळाद दैत्यरिगे तिळियलु. अवरु तंम गुरुगळाद **शुक्राचार्य**रिगे मुंदे माडिकोंडु देवतेगळकूडा

युद्ध माडि देवतेगळ पराजय माडिदरु; आ म्याले देवतेगळेल्ला कूडि **ब्रह्मदेवरिगे** शरण होदरु. आग्ये **ब्रह्मदेवरु** आ देवतेगळंनु कुरितु **त्वष्टा** इतन पुत्रनाद **विश्वरूपनकडिगे** होगि आतन मुंदे निंम वृत्तांतवन्नु हेळिकोळ्ळरी अंदरे आतनिंदा निंम कार्य वादीतेंदु हेळिदनु. आप्रकारा देवतेगळु **विश्वरूपन** दर्शन तेगदुकोंडु आतनिगे बहुप्रकारदिंद स्तुति माडि तंम यल्ल वृत्तांतवंनु आतनिगे निवेदन माडिदरु. इदके **विश्वरूपनु** संतुष्टनागि अवर पौरोहित्यवंनु स्वीकरासिदनु. हांगु ई वैष्णवी विद्या अंद्रे **श्रीनारायणवर्म** इदर प्रभावदिंद देवेंद्रनकडिंदा दैत्यर पराभव माडिसिदनु. आग्ये ई वैष्णवी विद्या अंद्रे **श्रीनारायणवर्मद** पठन माडलिक्के अवनु देवेंद्रनिगे हेळिदनु.

श्रीनारायणवर्मद सार केळगे स्वरुपदरल्ली कोट्टिरतदे:—

यंट गुणगळु हांगु यंटु कैगळु इरुव **श्रीहरियु** नंन संरक्षण माडली.

उदकदल्ली **मच्छरूपदिंद** इरुव **श्रीहरियु** नंन संरक्षण माडली;— —नेलदम्याले **श्रीवामननु** रक्षिसली; आकाशदम्याले **श्रीत्रिविक्रमनु** रक्षण माडली; दुर्ग, अरण्य, युद्ध इउगळल्ली **नारसिंहनु**; मार्गदल्ली **वराहनु;** पर्वतदम्याले **परशरामनु;** प्रवासदल्ली **रामनु;** धर्मदोषगळिंद **नारायणनु;** लोकनिंदेइंदा **नरनु;** योगभ्रष्टतेइंद **दत्तात्रयनु;** कर्मबंधनदिंद **कपिलनु;** कामवासनेइंद **सनत्कुमारनु;** देवर अवज्ञेदिंद **हयग्रीवनु;** देवर पूजेयल्लीय दोषदिंद **नारदनु;** नरकदिंदा **कूर्मनु;** कुपथ्यादिंद **धन्वंतरियु;** सीत, ऊष्ण इउगळिंद आगुव भयदिंद **ऋषभनु;** जनर अपवाददिंद **यज्ञनु;** जनर उपद्रवदिंद **बलरामनु;** सर्पादिक जंतुगळिंद **शेषनु;** अज्ञानदिंद **वेदव्यासनु;** पाखंडिजनरिंद **बुद्धनु;** कलियुगदिंद **कल्कियु;** प्रातःकालदल्ली **केशवनु;** नंतरा **गोविंदनु;** नंतरा **नारायणनु;** माध्यान्हकालदल्ली **विष्णुनु;** अपरान्हकालदल्ली **मधुसूदननु;** सायंकालदल्ली **माधवनु;** अर्धरात्रियल्ली **हृषी-**

केशनु; नंतरा **पद्मनाभनु**; नंतरा **ईशनु**; अरुणोदय कालक्के **जनार्दननु**; प्रातःकालद संधिकाळदल्ली **दामोदरनु**; हांगु नंतरा **कालरूपी विष्णु** रक्षिसली

चक्रदिंद नंम शत्रुगळु सुडली; **गदे** इंद कूष्मांड मुंताद शत्रुगळ हिट्टु आगली; **पांचजन्य** शंखदिंद यातुधान मुंतादउ ओडि होगली; **खड्गउ** शत्रु सैन्यवन्नु कडदु बिडली; **शतचंद्र** हेसरुळ्ळ ढाल्लु कंणिन अड्डु बंदु पाप हरण माडली, ग्रह, केतु मुंतादवरिंद्रा आगुव भयद नाशउ निन्न **नाम रूप** हांगु **अस्त्र** इउगळिंद आगली; एल्ला कृच्छ्रगळिंद **गरुडनु** हांगु **विष्वक्सेननु** रक्षण माडली; **श्रीहरीय** नाम, रूप, वाहन, हांगु आयुध इऊगळु एल्ला अपराधदसिंदा रक्षिसली; बुद्धि; मनस्सु मुंतादवगळ रक्षण मुख्य **पार्षदरु** माडली; एल्ल उपद्रवगळ नाश **सत्यरूपी भगवंतनु** माडली, **हरियु** सर्वत्रदल्लियु रक्षण माडली; ओळगे, होरगे, तेळगे, म्याले यल्लकडिगु **नारसिंहनु** रक्षण माडली. यलो इंद्रने, ई **नारायणवर्मवंनु** नीनू धारण माडिदरे दैत्यसमूहक्के नीनु सहज जिकिसुवि.

४. ई संगतीयल्ली वंदु कथेयु हेळल्पट्टदे आदू हींग—

पूर्वदल्ली **कौशिकनेंब** वब्ब ब्राह्मणनु ई विद्या संपादन माडिद्दनु. आतनु मुंदे मरुधन्वदेशदल्ली मृतपट्टनु. आदे व्याळ्ळेक्के गंधर्वश्रेष्ठनाद **चित्ररथनु** तन्न स्त्रियरगूडा विमानदल्ली कूतकोंडु कौशिक मरण होंदिद स्थलदमेले बंदनु. आल्ले मरण होंदिद **कौशिकन** अस्थिगळन्नु दाटि होदद्दरिंद स्त्रियरसहिता हांगु विमानसहिता **चित्ररथनु** तलै केळगे काल्लु मेले हींगागी केळगे बिद्दनु. अल्ले **वालीखिल्यरु** इद्दरु. आ अस्थिगळन्नु **सरस्वतीनदीयल्ली** वैद्दु वगदरे हांगु स्नान माडिदरे नीनू मुक्त आगुवी अंता अवरु **चित्ररथगे** तिळसिदरु. आदरंते **चित्ररथनु** माडिदनु; हांगु अवनु सुखदिंद तन्न मनीगे होरटु होदनु.

५. ई वर्मद फलश्रुति केळगे बरदंते अदे.

ई वर्म धारण माडुववनु दावनिगे नोड्यानु हांगु स्पर्श माड्यानु आवनु भयदिंद मुक्तनादानु; राजा, कळ्ळरु, मुंतादवरकडिंद भयपडलिक्किल्ला; दावनु ई वर्म श्रवण माड्यानु हांगु आदरदिंद धारण माड्यानु अंथवनिगे भूतगळु वंदन माडुववु.

शामाचार्य बा० यकुंडी.

ई हस्तलिखित ग्रंथवंनु वे० रा० रा० **शामाचार्य येकुंडी** इवरिगे ओदि नोडलिक्के नानु कोट्टिदे. आवरु श्रम तक्कोंडु ई मेलिन कन्नड प्रस्तावने बरदुकोट्टरु. अवरु ईग मृतपट्टिरतारे. अवरिगे देवरु दय माडली येंदु नानु प्रार्थिसुत्तेने.

भी. रं. जा.

श्री

नारायणवर्म प्रारंभः

राजोवाच—

यथा गुप्तः सहस्राक्षः सवाहान्रिपुसैनिकान् ।
क्रीडन्निव विनिर्जित्य त्रैलोक्या भुबुजे श्रियम् ॥ १ ॥

राजा (परीक्षिति) ह्मणाला–जणूं काय खेळतां खेळतां शत्रूच्या वाहनासहित सैन्यास जिंकून त्रैलोक्यांतील श्रींचा उपभोग जिच्याकडून संरक्षित असलेल्या इंद्रानें घेतला १

राजा (परीक्षिति) अंदनु–आडतां आडतां शत्रुगळ वाहन सहित सैन्यवन्नु जिंकिशी त्रैलोक्यद लक्ष्मीयंनु दावदर रक्षणदिंद इंद्रनु उपभोगिसिदा. १

भगवंस्तन्ममाख्याहि वर्म नारायणात्मकं ॥
यथाततायिनः शत्रून् येन गुप्तोऽजयन्मृधे ॥ २ ॥

अहो शुकाचार्य, ज्याच्याकडून संरक्षित असलेल्या (इंद्रा) नें युद्धांत दुष्ट शत्रूवर जय मिळविले तें नारायणवर्म मला सांगा. २

भो शुकाचार्य, यातर रक्षणदिंद इंद्रनु युद्धदल्ली दुष्ट शत्रुगळमेले जय होंदिदनु आ नारायणवर्मवंनु ननगे हेळरी. २

श्री बादरायणिरुवाच.

वृतः पुरोहितस्त्वाष्ट्रो महेंद्राया नुपृछते ॥
नारायणाख्यं वर्माहि तदिहैकमनाः श्रुणु ॥ ३ ॥

शुकाचार्यरु हेळतारे–

पुरोहित त्वाष्ट्र (विश्वरूप) प्रश्न करणाऱ्या महेंद्राला नारायण नावाचें वर्म सांगतां झाला. तें येथे लक्ष देऊन ऐक.

पुरोहित त्वाष्ट्र (विश्वरूप) प्रश्न माडुवंथा महेंद्रनिगे नारायण हेसरिन वर्मवंनु हेळिदनु. अदंनु इल्लि लक्ष कोट्टु केळु ३

श्री विश्वरूप उवाच.

धौतांघ्रिपाणिराचम्य सपवित्र उदङ्मुखः ॥
कृतस्वांगकरन्यासो मंत्राभ्यां वाग्यतः शुचिः ॥ ४ ॥

श्री विश्वरूप ह्मणाला–हात पाय धुवून उत्तरेकडे मुख केलेल्या, पवित्रक धारण केलेल्या, पुरुषानें आचमन करावे, मंत्रांनीं आपल्या अवयवांच्या ठिकाणीं न्यास करावा आणि वाणीनें शुद्ध व्हावे. ४

कैकालगळंनु तोळकोंडु उत्तरादिक्किगे मारी माडी पवित्रकवंनु हाक्कोंडु पुरुषनु आचमन माडबेकु; मंत्रगळिंद तन्न अवयवगळल्लि न्यास माडी वाणीदिंद शुद्ध आगबेकु. ४

नारायणमयं वर्म सन्नह्येद्भय आगते ॥
दैवभूतात्मकर्मभ्यो नारायणमयः पुमान् ॥ ५ ॥

दैविक, भौतिक, आत्मिक कर्मापासून भय प्राप्त झालें असतां नारायणवर्म (नारायणरूपी कवच–चिलखत) नारायणरूपी पुरुषानें धारण करावे ५

दैविक, भौतिक, आत्मिक कर्मगळिंदा भय प्राप्त वादरे नारायणरूपी पुरुषनु नारायणवर्म (नारायणरूपी कवच=चिलखत) वन्नु धारण माडबेकु. ५

पादयोर्जानुनोरूर्वोरुदरे त्दृद्यथोरसि ॥
मुखे शिरस्यानुपूर्व्यादोंकारदीनि विन्यसेत् ॥ ६ ॥

पाय, गुडघे, मांड्या, उदर, हृदय, छाती, मुख व डोके ह्या अवयवांवर ओंकार वगैरे न्यासावीं. ६

कालु, मळकालु, तोडी, होट्टि हृदय, यदि, मारी, तली इवगळमेले ओंकारादिगळंनु इडबेकु. ६

ॐनमो नारायणायेति विपर्ययमथापि वा ॥
करन्यासं ततः कुर्याद्वादशाक्षरविद्यया ॥ ७ ॥

ॐनमो नारायणाय ह्मणून उलट किंवा सुलट ह्मणावे. नंतर द्वादशाक्षरी मंत्रानें करन्यास (हस्तादिठिकाणीं न्यास) करावा. ७

ॐनमो नारायणाय अंता तिरगी मुरगी अनबेकु. आनंतरा द्वादशाक्षर मंत्रदिंदा करन्यास (हस्तादिगळल्ली न्यास) माडबेकु. ७

प्रणवादिमकरांतमंगुल्यंगुष्टपर्वसु ॥
न्यसेद्हृदय ॐकारं विकारमनुमूर्धनि ॥ ८ ॥

प्रणवा पासून मकारापर्यंत अक्षरे अंगुली, अंगुष्ठ वगैरे ठिकाणीं; ॐ विष्णवे नमः या मंत्रांतील "ॐ" काराला हृदयामध्ये आणि "वि" काराला अनुमूर्ध्न (मस्तका) वर स्थापन करावा. ८

प्रणवदिंद मकारवरिगे इद्द अक्षरगळंनु अंगुली, अंगुष्टगळमेले ॐ विष्णवेनमः ई मंत्रदल्लीय "ॐ" कारवंनु हृदयदल्ली हांगु "वि" कारवंनु अनुमूर्ध्ना (मस्तक) दल्ली स्थापन माडबेकु. ८

षकारंतु भ्रुवोर्मध्ये णकारं शिखयादिशेत् ॥
वकारं नेत्रयोर्युंजान्नकारं सर्वसंधिषु ॥ ९ ॥

भ्रुकुटी (भोंवया) मध्यें "ष"काराला, "ण"काराला शिखेमध्यें, "वे"काराला नेत्रांवर आणि "न"काराला सर्व सांध्यावर स्थापावा. ९

हुब्बुगळमध्यदल्ली "ष"कारवंनु, "ण"कारवंनु चंडकीयल्ली, "वे" कारवंनु नेत्रगळमेले हांगु "न"कारवंनु एल्ल संधिगळल्ली स्थापिसबेकु. ९

मकारमस्त्रमुद्दिश्य मंत्रमूर्तिर्भवेद्बुधः ॥
स विसर्गपदंतं तु सर्वदिक्षु विनिर्दिशेत् ॥ १० ॥

"म" कार हें अस्त्र आहे असें कल्पावें. याप्रमाणें शहाण्यानें मंत्रमुर्ति व्हावें. तें "म" काररूपी अस्त्र विसर्ग सहित आहे असें ह्मणत त्याला सर्व दिशाकडे योजावे (ॐ अस्त्राय फट् असें ह्मणून दिग्बंधन करावें). १०

"म" कार इदु वंदु अस्त्र अदे अंता तिळीबेकु. ई रीतिइंदा सूज्ञनु मंत्रमूर्ति आगबेकु. आ "म" काररूपी अस्त्रउ विसर्गसहित अदे अंता अन्नुत्ता अदन्नु एल्ल दिक्कगळल्ली स्थापिसबेकु (ॐ अस्त्राय फट् अंता दिग्बंधन माडबेकु.) १०

ॐ श्री विष्णवे नमः

इत्यात्मानं परं ध्यायेत्ध्येयं षट् शक्तिभिर्युतम् ॥
विद्यातेजस्तपोमूर्तिरिमं मंत्रमुदाहरेत् ॥ ११ ॥

श्री विष्णूस नमस्कार (असो).

याप्रमाणें षड्गुणैश्वर्यसंपन्न व ध्यान करण्यास योग्य अशा श्रेष्ठ परमात्म्याचें ध्यान करावे. विद्या, तेज व तप यांची केवळ मूर्तीच आहे असें समजून या मंत्राचा पाठ करावा. ११

ई रीतिइंदा षड्गुणैश्वर्यसंपन्न हांगु ध्यान माडलिक्के योग्य इंथा श्रेष्ठ परमात्मनन्न ध्यान माडबेकु. विद्या, तेजसु, तपसु इडगळ मूर्तीनि अंत तिळकोंडु ई मंत्रवंनु अनबेकु. ११

**हरिर्विदध्यान्मम सर्वरक्षां न्यस्तांघ्रिपद्मः पतगेंद्रपृष्ठे ॥
दरारिचर्मासिगदेषुचापपाशान्दधानोऽष्टगुणोऽष्ट
बाहुः ॥ १२ ॥**

गरुडाच्या पृष्ठभागीं ज्यानें आपलें पादकमल ठेविलें आहे, जो अष्टसिद्धियुक्त आहे, ज्याला आठ हात आहेत आणि ज्यानें (या हातांमध्य) शंख, चक्र, ढाल, तलवार, गदा, बाण, धनुष्य आणि पाश धरले आहेत अशा हरीनें सर्व बाजूनें माझें रक्षण करावें. १२

गरुडनमेले दावनु तन्न पदकमलवंनु इट्टिरताने, दावनु अष्टसिद्धीयुक्त इद्धाने, दावनिगे एंट हस्तगळु आवे मत्तु (ई हस्तगळल्ली) दावनु शंखा, चक्रा, ढाळु, तलवारा, गदा, बाणा, धनुष्या, हांगु पाशा, इउगळंनु धारण माडिरताने अंथा हरियु सर्वतः नन्न रक्षण माडली. १२

**जलेषु मां रक्षतु मत्स्यमूर्तिर्यादोगणेभ्यो वरुणस्य पाशात् ॥
स्थलेषु मायावटुवामनोऽव्यात्त्रिविक्रमः खेऽवतुविश्वरूपः
॥ १३ ॥**

जलचर प्राण्यापासून व वरुणाच्या पाशापासून उदकामध्में माझें रक्षण मत्स्यावतारानें करावें; मायेंकरून लहान आकृति धारण करणाऱ्या व त्रिविक्रमरुपी वामनानें जमीनीवर माझें रक्षण करावें; आणि विश्वरूपानें आकाशांत माझें रक्षण करावें. १३

जलचर प्राणिगळिंद हांगु वरुणन पाशदिंद उदकदल्ली नन्नन्नु मत्स्यावतारनु रक्षिसली; मायादिंद सण्ण रूपवंनु धारण माडिदंथा हांगु त्रिविक्रमरूपी वामननु नेलदमेले नन्नन्नु रक्षिसली; हांगु विश्वरूपनु आकाशदल्ली ननंनु रक्षिसली. १३

दुर्गेष्वटव्याजिमुखादिषु प्रभुः पायान्नृसिंहोऽसुरयूथपारिः ॥
विमुंचतो यस्य महाट्टहासं दिशो विनेदुर्न्यपतंश्च गर्भाः ॥ १४ ॥

ज्याच्याकडून झालेल्या मोठ्या आट्टहासानें दिशा दणाणून गेल्या व गर्भगळून पडले आणि असुरसमुदायांचा स्वामी जो हिरण्यकशिपु त्याचा जो शत्रु आहे त्या प्रभु नारसिंहानें दुर्ग, अरण्य व युद्ध इत्यादिकांपासून माझें रक्षण करावे १४

दावनकडिंद आदंथा घोड्ड आट्टहासदिंद दिक्कगळु तुंबि होदऊ हांगु गर्भगळु पतन वादऊ हांगु दैत्य समूहद पालकनाद हिरण्यकशिपुनिगे दावनु शत्रुनागिधानें अंथा पराक्रमशाली नारसिंहनु दुर्ग, अरण्य, युद्ध मुंतादवगळल्ली ननंनु रक्षिसलली. १४

रक्षत्वसौ माऽध्वनि यज्ञकल्पः स्वदंष्ट्रयोन्नितधरो वराहः ॥
रामोऽद्रिकुटेष्वथ विप्रवासे सलक्ष्मणोऽव्याद्भरताग्रजोऽ
स्मान् ॥ १५ ॥

आपल्या दाढानीं ज्यानें पृथ्वीस उचलून धरिलें तो यज्ञरूपी वराह माझें रक्षण मार्गामध्यें करो. पर्वतांचे शिखरांवर माझें रक्षण परशुराम करो. तसेंच लक्ष्मणासहित असणारा व भरताचा वडील बंधु राम विशेष प्रवासामध्यें आमचें रक्षण करो. १५

तन्न दंष्ट्रादिदां पृथ्वीयन्नु दावनु यत्ति हिडिदनु आ यज्ञरूपी वराहनु नन्नन्नु मार्गदल्लीं रक्षिसली. पर्वतगळ शिखरगळमेले परशुरामनु रक्षिसली. हांगे लक्ष्मण सहित इद्दंथा हांगु भरतन आण्णनाद रामनु विशेष प्रवासदल्ली नंमन्न रक्षिसली. १५

मामुग्रधर्मादखिलात्प्रमादान्नारायणःपातु नरश्च हासात् ॥
दत्तस्त्वयोगादथ योगनाथः पायाद्गुणेशः कपिलः
कर्मबंधात् ॥ १६ ॥

कठिण धर्माचरणामुळें होणाऱ्या सर्व दोषांपासून माझें रक्षण नारायण करो. आणि तिरस्कारापासून माझें रक्षण नर करो. योगाचा स्वामी जो दत्तात्रय तो योग भ्रष्टतेपासून माझें रक्षण करो. सांख्यशास्त्र प्रवर्तक कपिल कर्म बंधापासून माझें रक्षण करो. १६

कठिण धर्माचरणदिंद आगुवंथा दोषगळदिंद नारायणनु नन्नंनु रक्षिसली. हांगु तिरस्कारदिंद नरनु नन्नंनु रक्षिसली. योगद स्वामी आद दत्तात्रयनु योगभ्रष्टतादिंद नन्नंनु रक्षिसली. सांख्यशास्त्र प्रवर्तक-नाद कपिलनु कर्मबंधदिंदा नन्नंनु रक्षिसली. १६

सनत्कुमारोऽवतु कामदेवाद्धयशीर्षा मां पथि देवहेलनात् ॥
देवर्षिवर्यः पुरुषार्चनांतरात्कूर्मो हरिर्मां निरयादशेषात् ॥१७॥

कामवासनेपासून सनत्कुमार माझें रक्षण करो. मार्गावर देवांची अवज्ञा (मजकडून) झाल्यास हयशीर्ष (हयग्रीव) माझें रक्षण करो. देवपूजेमध्यें अंतर पडल्यास श्रेष्ठ देवर्षी (नारद) माझें रक्षण करो. सर्व नरकापासून कूर्मरूपी हरी माझें रक्षण करो. १७

कामवासनादिंद सनत्कुमारनु नन्नंनु रक्षिसली. मार्गमध्यदल्ली देवतीगळ अवज्ञा (नन्नकडिंदा) आदरल्ली हयग्रीवनु नन्नंनु रक्षिसली. देवर पुजादल्ली अंतराय आदरे श्रेष्ठ देवर्षीयु (नारदनु) नन्नंनु रक्षिसली. एल्ल नरकादिंद कूर्मरूपी हरियु नन्नंनु रक्षिसली. १७

धन्वंतरिर्भगवान्पात्वपथ्याद् द्वंद्वाद्भयादृषभो निर्जितात्मा ॥
यज्ञश्च लोकादवताज्जनांताद्बलो गणात्क्रोधवशादहींद्रः ॥१८॥

कुपथ्यापसून भगवान धन्वंतरी माझें रक्षण करो. थंडी, ऊष्णता अशा द्वंद्वाच्या भया पासून आत्मसंयमी ऋषभ माझें रक्षण करो. लोकांच्या अपवादापासून यज्ञऋषी परमात्मा माझें रक्षण करो. जना-

पासून होणाऱ्या उपद्रवापासून बलराम माझें रक्षण करो. क्रोधयुक्त असणाऱ्या सर्पादिक प्राण्यापासून सर्पश्रेष्ट शेष माझें रक्षण करो. १८

कुपथ्यदिंद भगवान धन्वंतरी नन्नन्नु रक्षिसली. छळी, बिसलु इंथा द्वंद्वगळ भयदिंद आत्मसंयमी ऋषभनु नन्नन्नु रक्षिसली. लोकापवाददिंद यज्ञरुपी परमात्मनु नन्नन्नु रक्षिसली. जनरिंद आगुवंथा उपद्रवदिंद बलरामनु नन्नन्नु रक्षिसली कोपिष्ट इद्दंथा सर्पादिगळ प्राणिगळिंद सर्पश्रेष्ट (शेष) नु नन्नन्नु रक्षिसली. १८

द्वैपायनो भगवान्संप्रमोहाद्बुद्धस्तु पाखंडगणात्प्रमादात् ॥
कल्किः कलेः कालमलात्प्रपातु धर्मावनायोरुकृतावतारः ॥ १९ ॥

अज्ञानापासून भगवान द्वैपायन (वेदव्यास); पाखंडी लोकसमूहापासून व इतर अपराधापासून बुद्ध; व धर्मरक्षणाकरितां मोठा अवतार घेतलेला कल्कि कलियुगाच्या पापापसून माझें रक्षण करो. १९

आज्ञानदिंद भगवान द्वैपायन (वेदव्यास) नु, पाखंडी लोकसमूहदिंद हांगु इतर दोषगळदिंद बुद्धनु, हांगु धर्मरक्षणगोष्करा दोड्ड अवतार तक्कोंडंथा कल्कियु कलियुगद पापदिंद नन्नन्नु रक्षिसली. १९

मां केशवो गदया प्रातरव्याद्गोविंद आसगंवमात्तवेणुः ॥
नारायणः प्राण्ह उदात्तशक्तिर्मध्यंदिने विष्णुररींद्रपाणिः ॥ २० ॥

अगदीं पहाटेस माझें रक्षण केशवानें गदा घेऊन करावे. त्यानंतरच्या कालांत मुरलीधर गोविंदानें करावे. दुपारच्या अगोदर मोठी शक्ती धारण करणाऱ्या नारायणानें करावे. दुपारीं श्रेष्ट चक्र ज्याच्या हातांत आहे त्या विष्णूनें करावें. २०

उष:कालदल्ली केशवनु गदा तक्कोंडु नन्नन्नु रक्षिसली. आनंतर कालदल्ली मुरलीधर गोविंदनु रक्षिसली. मध्यान्हपूर्वदल्ली धोड्ड शक्ति

धारण माडिदंथा नारायणनु रक्षिसली. मध्यान्हदल्ली श्रेष्ट चक्रवंनु धरसिदंथा विष्णुनु रक्षिसल्ली. २०

देवोऽपराह्णे मधुहोग्रधन्वा सायं त्रिधामाऽवतु माधवो माम् ॥
दोषे हृषीकेश उतार्धरात्रे निशीथ एकोऽवतु पद्मनाभः ॥२१॥

उग्रधनुष्य धारण करणाऱ्या मधुसूदनानें अपरान्हकालीं माझें रक्षण करावें. सायंकालीं ब्रह्मादि त्रयमूर्तीरूप माधवानें माझें रक्षण करावें. दोषयुक्त अर्ध्या रात्रींत हृषीकेशानें आणि त्यानंतरच्या रात्रीं एका पद्मनाभानें माझें रक्षण करावें २१

उग्रधनुष्य धरासिदंथा मधुसूदननु अपरान्हदल्ली नन्नंनु रक्षिसली. सायंकालदल्ली ब्रह्मादि त्रयमूर्तीरूप माधवनु नन्नंनु रक्षिसली. दोषयुक्त अर्धरात्रीयल्ली हृषीकेशनु हांगु रात्रियल्ली वब्ब पद्मनाभनु नन्नंनु रक्षिसली. २१

श्रीवत्सधामाऽपररात्र ईशः प्रत्यूष ईशोऽसिधरो जनार्दनः ॥
दामोदरोऽव्यादनुसंध्यं प्रभाते विष्णुःश्रीमान् भगवान्
कालमूर्तिः ॥ २२ ॥

अपररात्रीं श्रीवत्सलांछित ईशानें, अरुणोदयाचें वेळीं खड्ग धारण करणाऱ्या व समर्थ जनार्दनानें, सकाळच्या संधिकाली दामोदरानें, आणि प्रातःकालीं कालरूपी व श्रीयुक्त भगवान विष्णुनें माझें रक्षण करावें. २२

अपरात्रीयल्ली श्रीवत्सलांछित ईशनु, अरुणोदय कालदल्लि खड्ग धरासिद जनार्दननु, प्रातःकालद संधिकालदल्ली दामोदरनु हांगु प्रातःकालदल्ली कालरूपी हांगु श्रीयुक्त भगवान विष्णुनु नन्नंनु रक्षिसली २२

चक्रं युगांतानलतिग्मनेमि भ्रमत्समंताद्भगवत्प्रयुक्तम् ॥
दंदग्धि दंदग्ध्यरिसैन्यमाशु कक्षं यथा वातसखो हुताशः ॥ २३ ॥

ज्याप्रमाणें वायुसखा अग्नि वाळलेलें गवत जाळून टाकतो त्याप्रमाणें युगाच्या अंतीं उत्पन्न होणाऱ्या अग्नीप्रमाणें भयंकर असणाऱ्या व भगवंताने योजलेल्या हे चक्रा सभोंवतीं भ्रमण करीत करीत लवकर शत्रु सैन्यास जाळून टाक २३

वायुमित्रनाद अग्नियु वणगिद हुल्ल वंनु ह्यांगे सुट्टु बिडतदो हागेने युगद अंतदल्ली उत्पन्न आगुवंथा अग्नियंते भयंकर इद्द हांगु भगवंतनकडिंद योजित वादंथा हे चक्रवे शत्रु सैन्यवंनु बेगने दग्ध माडि बिडु. २३

गदेऽशनिस्पर्शनविस्फुलिंगे निष्पिढि निष्पिढ्याजितप्रियाऽसि ॥
कुष्मांडवैनायक यक्षरक्षोभूतग्रहांश्चूर्णय चूर्णयारीन् ॥ २४ ॥

जिच्या अग्निकणांचा स्पर्श ह्मणजे वज्राघातासारखे दुःसह अशा हे गदे, तूं परमेश्वराची आवडती आहेस तूं कूष्मांड, वैनायक, यक्ष, राक्षस, भूत आणि ग्रह यांना चूर्ण कर व शत्रूंचें अगदीं पीठ करून टाक. २४

दावन अग्निकणगळ स्पर्शवेंदरे वज्राघातदंते दुःसह अंथा एलें गदवे नीनु परमेश्वरनिगे प्रिय इद्दी नीनू कूष्मांड, वैनायक, यक्ष, राक्षस, भूत हांगृ ग्रहगळु ई शत्रूगळ हिट्ट माडी बिडु. २४

त्वं यातुधानप्रमथप्रेतमातृपिशाचविप्रग्रहघोरदृष्टीन् ॥
दरेंद्र विद्रावय कृष्णपूरितो भीमस्वनोऽरीन् हृदयानि कंपयन् ॥ २५ ॥

हे पांचजन्य शंखा, कृष्णानें फुंकिलें असतां भयंकर आवाजानें शत्रूंना व त्यांच्या हृदयांना कांपविणारा तूं यातुधान, प्रमथ, प्रेत, मातृगण, पिशाच आणि ब्रह्मराक्षस ह्या घोर दृष्टियुक्त असणाऱ्यांना पळवून लाव. २५

एलै पांचजन शंखवे, कृष्णनु ऊदिद कूडले भयंकर ध्वनीइंद शत्रुगळन्नु हांगु अवर हृदयगळंनु नडागिशि बिडववनु नीनु यातुधान, प्रमथ, प्रेत, मातृगण, पिशाच हांगु ब्रह्मराक्षस ई भयंकर दृष्टिउळ्ळवरिगे ओडिशिबिडु. २५

त्वं तिग्मधारासिवरारिसैन्यमीशप्रयुक्तो मम छिंधि छिंधि ॥
चक्षूंषि चर्मन् शतचंद्र छादय द्विषामघं नो हर पापचक्षुषाम् ॥२६॥

हे तीक्षण खड्गश्रेष्ठा, भगवंतानें योजलेला तूं माझ्या शत्रूशैन्याला कापून टाक. हे शतचंद्रनामक ढाला, (आमचा) द्वेष करणाऱ्यांच्या डोळ्यांच्या आड ये आणि पापदृष्टि अशा आमचे पापाचें रक्षण कर. २५

एलै तीक्षण खड्गश्रेष्ठवे, भगवंतन कडिंद प्रेरितवादंथा नीनु नन्न शेत्रुसैन्यवंनु कोयिदु बिडु. एलै शतचंद्रनामक ढालवे, (नम्म) द्वेष माडुवंथवर कण्णिगे अड्ड बा हांगु पापदृष्टियुक्त नम्म पापद हरण माडु. २६

यन्नौ भयं ग्रहेभ्योऽभूत्केतुभ्यो नृभ्य एव च ॥
सरीसृपेभ्यो दंष्ट्रिभ्यो भूतेभ्योऽघेभ्य एव च ॥ २७ ॥

(सूर्यादिक) ग्रहांपासून, (उल्कापातादि) केतूपासून व दुष्ट लोकांपासून, आणि (सांप विंचु इयादि) सर्पटणाऱ्या प्राण्यांपासून, (वाघ, सिंह इत्यादि) दंष्ट्रायुक्त असणाऱ्या प्राण्यांपासून, भूतांपासून व व्यसनांपासून आम्हाला जें भय झाले आहे. २७

(सूर्यादि) ग्रहगळिंद, (उल्कापातादि) केतुगळिंद, हांगु दुष्ट जनरिंद, (हांऊ, चेळु इत्यादि) होद्दिले हरदाडुवंथा प्राणिगळिंद, (हुली, सिंहा इत्यादि) दंष्ट्रांयुक्त प्राणिगळिंद, भूतगळिंद, हांगु व्यसनगळिंद नमगे येनु भय उंटागिदे. २७

सर्वाण्येतानि भगवन्नामरूपास्त्रकीर्तनात् ॥
प्रयांतु संक्षयं सद्यो येऽन्ये श्रेयःप्रतीपकाः ॥ २८ ॥

हे भगवन्, तुझें नांव, रूप, आणि अस्त्र यांच्या उच्चारामुळें ही सर्व आणि इतर जे आमच्या श्रेयाच्या आड येणारे असतील तेही समूळ नाश पावोत. २८

हे भगवन्, निन्न नाम, रूप, अस्त्र इवुगळ उच्चारदिंद ई एल्ल हांगु इतर दाऊ नम्म श्रेयस्पद आड्डु आगतावे आवेल्लानु सद्यः समूळ नाश होंदली. २८

गरुडो भगवान् स्तोत्रस्तोमछंदोमयः प्रभुः ॥
रक्षत्वशेषकृछ्रेभ्यो विष्वक्सेनः स्वनामभिः ॥ २९ ॥

स्तोत्रसमूह व छंदयुक्त, पूज्य व समर्थ गरुडानें आणि विष्वक्सेनाने आपल्या नांवानीं सर्व संकटापासून माझें रक्षण करावे. २९

स्तोत्रसमूह हांगु छंदयुक्त, पूज्य हांगु समर्थ गरुडनु हांगु विष्वक्सेननु तन्न नामगळिंद एल्ल संकटगळिंद नन्नंनु रक्षिसली. २९

सर्वापद्भ्यो हरेर्नामरूपयानायुधानिनः ॥
बुद्धींद्रियमनः प्राणान् पांतु पार्षदभूषणाः ॥ ३० ॥

श्रीहरीची नांवें, रूपें, वाहनें, व आयुधें हीं सर्व संकटांपासून आमचें रक्षण करोत. मुख्यपार्षद आमच्या बुद्धीचें, इंद्रियांचें, मनाचें आणि प्राणाचें रक्षण करोत ३०

यया हि भगवानेव वस्तुतः सदसच्चयत् ॥
सत्येन तेन नः सर्वे यांतु नाशमुपद्रवाः ॥ ३१ ॥

खरें ह्मटलें तर जें सत् असत् आहे ते भगवानच आहे. तर त्या सत्यानेंच आह्मास होणारे सर्व उपद्रव नाश पावोत. ३१

एनु सत् असत् आदे आदु भगवानने खरे इद्पक्षदल्ली आ सत्यदिंदेने नमग आगुवंथा एल्ल उपद्रवगळु नाश होंदली. ३१

यथैकात्म्यानुभावेन विकल्परहितः स्वयम् ॥
भूषणायुधलिंगाख्या धत्ते शक्तीः स्वमायया ॥ ३२ ॥

ज्या अर्थी त्या त्या वस्तूंच्या रूपांच्या अपरोक्ष ज्ञानामुळें स्वतः भेदरहित असून भगवान् स्वमायेनें भूषणें, आयुधें, नांवें ही शक्ति धारण करतो. ३२

आ आ वस्तुगळछिद रूपगळ अपरोक्ष ज्ञानदिंद स्वतः भेदरहित इद्दंथा भगवाननु दाव कारणदशिंदा स्वमायादिंद भूषणगळु, आयुधगळु, नामगळु ई शक्तियंनु धारण माडतानॆ. ३२

तेनैव सत्यमानेन सर्वतो भगवान् हरिः ॥
पातु सर्वैः स्वरूपैर्नः सदा सर्वत्र सर्वगः ॥ ३३ ॥

त्या अर्थी त्याच खरेपणामुळें सर्वज्ञ व सर्व ठिकाणीं गमन करणारा भगवान् हरी आपल्या (निरनिराळ्या) सर्व रूपांनीं आमचें रक्षण नेहमीं सर्वत्र करो. ३३

आदे कारणदशिंदा आदे सत्यदिंद सर्वज्ञ हांगु एल्ल स्थळदल्ली गमन माडुवंथा भगवान् हरियु तन्न एल्ल (बेरे बेरे) रूपगळिंद सदोदित हांगु सर्वत्र नम्मन्नु रक्षिसली. ३३

विदिक्षु दिक्षूर्ध्वमधः समतांदंतर्बहिर्भगवान्नारासिंहः ॥
प्रहापयंल्लोकभयं स्वनेन स्वतेजसा ग्रस्तसमस्ततेजाः ॥ ३४ ॥

आपल्या तेजानें सर्व तेजांना ज्यानें दिपवून टाकिलें आहे अशा भगवान् नारसिंहानें आपल्या ध्वनीनें लोकभयाचें परिहार करीत सर्व दिशा, वर, खालीं, सभोंवार, आंत बाहेर (अशा सर्व ठिकाणीं आमचें रक्षण करावे) ३४

तन्न तेजदिंद एल्ल तेजस्सगळंनु दावनु लोपिसिरुत्ताने अंथा भगवान् नारसिंहनु तन्न ध्वनीइंद लोकभयद परिहार माडुत्ता एल्ल दिशागळल्ली, मेले, तेळगे, सुत्तमुत्तले, वळगे, होरगे (नम्मन्नु रक्षिसली) ३४

मघवन्निदमाख्यातं वर्म नारायणात्मकं ॥
विजेष्यस्यंजसा येन दंशितोऽसुरयूथपान् ॥ ३५ ॥

हे इंद्रा, हें नारायणवर्म सांगण्यांत आले. हें वर्म तूं धारण केल्यास तूं दैत्यसमूहास सहज जिंकशील. ३५

हे इंद्रने, हींग नारायणवर्म हेळलपट्टितु. ई वर्मवंनु नीनु धारण माडिदरे दैत्यसमूहवंनु नीनु सहजवे जिंक्किशी. ३५

एतद्धारयमाणस्तु यं यं पश्यति चक्षुषा ॥
पदावासं स्पृशेत्सद्यः साध्वसात्स विमुच्यते ॥ ३६ ॥

हे वर्म धारण करणारा (आपल्या) डोळयानें ज्याला ज्याला पाहील आणि स्पर्श करील तो एकदम भयापासून मुक्त होईल. ३६

ई वर्मवंनु धारण माडिदवनु (तन्न) कण्णिनिंदा दारंनु नोड्यानु हांगु स्पर्श माड्यानु अवनु तत्काल भयादिंद मुक्त नादानु. ३६

न कुतश्चिद्भयं तस्य विद्यां धारयतो भवेत् ॥
राजदस्युग्रहादिभ्यो व्याध्यादिभ्यश्च कर्हिचित् ॥ ३७ ॥

ही विद्या धारण करण्याला राजा, चोर, ग्रहादिक, रोगादिक यांच्या कडून कधींही भीति होणार नाहीं. ३७

ई विद्येयंनु धारण माडुववनिगे आरसु, चोर, ग्रहादिक, रोगादिक इऊगळिंद एंदिगु भय आगलिक्किल्ला. ३७

इमां विद्यां पुरा कश्चित्कौशिको धारयन् द्विजः ॥
योगधारणया स्वांगं जहौ स मरुधन्वनि ॥ ३८ ॥

पूर्वीं कौशिक नांवाचा एक ब्राह्मण ही विद्या धारण करीत होता. योगाभ्यासानें त्यानें मरुधन्व (निर्जलप्रदेश) देशांत आपल्या शरीराचा त्याग केला. ३८

हिंदक्के कौशिक हेसरुळ्ळ वब्ब ब्राह्मणनु ई विद्येयंनु धारण माडतिद्दा. अवनु योगाभ्यासदिंदा मरुधन्व (निर्जलप्रदेश) देशदल्ली तन्न शरीरवंनु त्याग माडिदा. ३८

तस्योपरि विमानेन गंधर्वपतिरेकदा ॥
ययौ चित्ररथःस्त्रीभिर्वृतो यत्र द्विजक्षयः ॥ ३९ ॥

एकेवेळीं गंधर्वस्वामी चित्ररथ विमानाच्या योगें आपल्या स्त्रियांसह ज्या ठिकाणीं ब्राह्मणानें आपल्या शरीराचा त्याग केला होता त्या जागेच्या वर आला. ३९

वंदानुवंद व्याळ्ळेदल्ली गंधर्वस्वामी आद चित्ररथनु दाव स्थळदल्ली ब्राह्मणनु मरणवंनु हॊंदिद्दा आ स्थळद मेलभागदल्ली विमानदिंद तन्न स्त्रियरगळंनु कूडिकॊंडु बंदनु. ३९

सांगनो न्यपतत्सद्यः सविमानो त्ववाक्सिराः ॥
विद्यामिमां धारयतो मृतस्यास्थिविलंघनात् ॥ ४० ॥

तेव्हांच ही विद्या धारण करून मरण पावलेल्यांच्या अस्थींना ओलांडल्यामुळें तो आपल्या स्त्रियांसह व विमानासह उलटा होऊन खालीं पडला. ४०

आग्येने ई विद्या धारण माडि सत्तंथवन अस्तिगळंनु दाटी होदद्दरिंदा आवनु तन्न स्त्रियरगळसहिता हांगु विमानसहिता तली तेळगे काल्ल मेलागी तेळगे बिद्दनु. ४०

स वालिखिल्यवचनादस्थीन्यादाय विस्मितः ॥
प्रास्य प्राचीसरस्त्यां स्नात्वा धाम स्वमन्वगात् ॥ ४१ ॥

विस्मय पावलेल्या त्यानें वालिखिल्यांच्या सांगण्याप्रमाणें पूर्ववाहिनी सरस्वती नदींत त्या अस्थि टाकिल्या आणि स्नान करून तो आपल्या घराला गेला. ४१

आश्चर्यपट्टंथा अवनु वालिखिल्यर हेळकीप्रकारा पूर्ववाहिनी सरस्वती नदीयोळगे आ अस्थिगळंनु वक्कोट्टनु. हींगु स्नान माडी अवनु तन्न ग्रहक्के होदनु. ४१

य इदं श्रुणुयात्काले यो धरयति चादृतः ॥
तं नमस्यंति भूतानि मुच्यते सर्वतो भयात् ॥ ४२ ॥

जो हें वेळोवेळीं ऐकतो व आदरानें धारण करतो त्याला भूतें वंदन करतात व तो सर्व भयापासून मुक्त होतो. ४२

काल कालदल्ली दावनु इदंनु श्रवण माडतानो हांगु आदरदिंद धारण माडतानो अवनिगे भूतगळु वंदन माडतावे हांगु एल्ल भयादिंद अवनु मुक्त नागताने. ४२

श्री शुक उवाच.

एतां विद्यामधिगतो विश्वरूपाच्छतक्रतुः ॥
त्रैलोक्यलक्ष्मीं बुभुजे विनिर्जित्य मृधेऽसुरान् ॥ ४३ ॥

शुक्राचार्य सांगतात.

विश्वरूपाकडून ही विद्या प्राप्त करून घेतलेल्या इंद्रानें रणामध्यें दैत्यांचा पराभव करून त्रैलोक्याचें ऐश्वर्य भोगिलें. ४३

विश्वरूपनकाडिंदा ई विद्या संपादन माडिकोंडंथा इंद्रनु रणदल्ली दैत्यर पराभव माडी त्रैलोक्यद ऐश्वर्यवंनु भोगिसिदनु. ४३

इति श्रीमद्भागवते षष्ठस्कंधे नारायणवर्मोपदेशो नामाष्टमोऽध्यायः ॥ श्री लक्ष्मीनृसिंहार्पणमस्तु ॥

या प्रमाणें श्रीमद्भागवतांतर्गत सहाव्या स्कंधांतील नारायणवर्मोपदेश नांवाचा आठवा अध्याय संपला

ई प्रकारा; श्रीमद्भागवतांतर्गत आरने स्कंददल्लिद नारायणवर्मोपदेश हेसरुळ्ळ एंटने अध्यायवु तीरितु.

॥ श्री कृष्णार्पणमस्तु ॥

शब्द कोश.

अष्टगुण=अणिमा, गारिमा.

ऋषभ=विष्णूचा अवतार.

कपिल=परमात्मा

कूष्मांड:=रुद्रगण विशेष.

द्वादशाक्षर विद्या=ॐ नमो भगवते वासुदेवाय या मंत्रानें.

धन्वंतरि:=समुद्रमंथनाच्या वेळीं त्यांतून निघालेला आयुर्वेद प्रवर्तक देव.

न्यास:=स्थापणें, चिन्हित करणें.

पार्षदभूषणा:=मुख्य पार्षद प्रणवादिमकारांतं ॐ विष्णवे नम: हीं अक्षरें.

प्रमथ:=निशाचर जातीय रुद्रगण.

बादरायणि:=बादरायणा (व्यासा) चा पुत्र शुकाचार्य.

मरुधन्व=मारवाड.

मातृगण:=गणविशेष.

यया=मागील सातव्या अध्यायांत या नारायण वर्माला वैष्णवी विद्या ह्मटली आहे. त्यास उद्देशून ही त्रितिया घातली आहे.

यातुधान:=राक्षस विशेष.

राजा=परिक्षिति, पांडवाचा वंशज अभिमन्यूचा पुत्र.

वर्म=चिलखत (भागवतांत याला कवचही ह्मटले आहे.)

वालिखिल्य=स्वायंभुव मन्वंतरांतील क्रतु ऋषी पासून क्रिया भार्येच्या ठायीं झालेले साठ सहस्र पुत्र.

विश्वरूप:=त्वष्टाचा पुत्र.

विष्वक्सेन:=विष्णूचें नांव.

वैनायक:=रुद्रगणापैकीं.

सनत्कुमार:=ब्रह्मदेवाच्या चार मानसपुत्रांपैकीं एक.

सहस्राक्ष:=इंद्र.

हयशीर्ष:=विष्णूचा अवतार (साधारणपणें हयग्रीव या नांवानें प्रसिद्ध).